

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Annelie Mogensen, (annas14), Finanschef

Granskad av: Anna Maria Koutsikouri Bergström, (annko5), Analytiker

Godkänd av: Regionstyrelsen, (RS),

Giltig från: 2025-03-25

Giltig till: 2029-03-25

Banktjänster och likviditetshantering i Västra Götalandsregionen

Riktlinje

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Syfte med riktlinjen.....	3
Ansvarsfördelning.....	4
Politisk nivå.....	4
Tjänstepersonnivå	4
Etik och hållbarhet i ekonomiska transaktioner	4
Likviditetshantering.....	5
Koncernkontosystemet med tillhörande tjänster	5
Valutahantering	6
Utbetalningar	6
Inköp med betalkort	7
Företagskort.....	7
Handkasskort/förladdade kort.....	8
Ordlista för riktlinje om banktjänster	9

Sammanfattning

- Riktlinjen är framtagen till följd av regionfullmäktiges beslut om Finanspolicy för Västra Götalandsregionen.
- Riktlinjen gäller för Västra Götalandsregionens nämnder, förvaltningar samt majoritetsägda bolag. För bolagen gäller tillämpliga delar av riktlinjen. Tillämpliga delar avgörs i dialog med finansverksamheten på koncernkontoret.
- Riktlinjen förtydligar och ger vägledning om hur banktjänster ska användas samt hur likviditeten ska hanteras. Riktlinjen ersätter delar av den tidigare riktlinjen för in- och utbetalningar. Förtydliganden har gjorts kring områden såsom hantering av betalkort och koncernkontosystemet. Den beskriver också finansverksamhetens ansvar för att upprätthålla likviditetsprognoser och hantera likviditet.
- Betalsätt och hantering av fordringar behandlas i en separat riktlinje för betaltjänster.

Syfte med riktlinjen

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra principer som främjar en enhetlig och effektiv hantering av Västra Götalandsregionens banktjänster och likviditet.

Genom att förvaltningar och majoritetsägda bolag ansluter sig till koncernkontosystemet och relaterade tjänster skapas förutsättningar för samordning, transparens och kostnadseffektivitet i ekonomiska transaktioner.

Riktlinjen omfattar banktjänster enligt gällande bankavtal samt principer för likviditetshantering med syfte att effektivisera administrationen, skapa skalfördelar och fokusera på helheten snarare än enskilda verksamheter. Avsteg från riktlinjen kräver alltid konsultation med finansverksamheten på koncernkontoret och eventuella avsteg måste godkännas genom beslut. Rutindokument för ytterligare reglering av området kommer att utarbetas.

Ansvarsfördelning

Politisk nivå

Regionfullmäktige fastställer finanspolicyn och anger de ramar och regler som riktlinjen ska följa. Regionstyrelsen har det övergripande ansvaret och säkerställer att riktlinjen för banktjänster efterlevs.

Tjänstepersonnivå

På uppdrag av regiondirektören ansvarar ekonomidirektören för att leda, utveckla och samordna en samlad, effektiv och ändamålsenlig organisation inom ekonomiområdet. Ekonomidirektören ansvarar för att besluta om rutiner kopplade till riktlinjen.

Finanschefen har det övergripande ansvaret för tillämpningen av denna riktlinje enligt regiondirektörens verkställighetsbeslut. Regiondirektörens fördelning av ansvar inom Koncernkontoret (RS 2023-05437).

Det är respektive förvaltningsdirektör eller VD som bär det yttersta ansvaret för att riktlinjer och rutiner efterlevs i verksamheten.

Etik och hållbarhet i ekonomiska transaktioner

Västra Götalandsregionen ska sträva efter att säkerställa att ekonomiska transaktioner och finansiella relationer präglas av ansvarstagande och hållbarhet.

De finansiella tjänster och produkter som används ska vara i linje med Västra Götalandsregionens övergripande hållbarhetsmål och uppfylla höga etiska krav. Samarbete sker enbart med finansiella aktörer som har tydliga och verifierbara hållbarhetsmål och som kan erbjuda tjänster och lösningar som uppfyller krav på ansvarstagande. Beslut fattas utifrån långsiktigt hållbara principer som beaktar ekonomiska, sociala och miljömässiga faktorer.

För att motverka oegentligheter läggs stor vikt vid att förebygga risker som penningtvätt, korruption och otillbörliga påverkansförsök. Genom samarbete med finansiella institutioner som följer höga etiska standarder och regelverk säkerställs att transaktioner hanteras på ett ansvarsfullt sätt.

Likviditetshantering

I enlighet med finanspolicyn ska finansverksamheten ha tillräckligt med likviditet för att möta löpande åtaganden och på så vis upprätthålla god betalningsberedskap. Finansverksamheten ska därför dagligen ta fram en likviditetsprognos för att fånga upp vilka in- och utbetalningar som kommer att göras inom den närmaste tiden för att säkerställa att det finns tillräckligt med likvida medel för att hantera dagliga transaktioner. För att täcka likviditetsunderskott som kan uppstå tillfälligt ska det finnas en avtalad fast daglig checkräkningskredit med upphandlad extern bank. Då likviditetsprognosen är preliminär ska det alltid göras bedömningar så att likviditetsbehovet alltid med god marginal inryms inom tillåten checkräkningskredit. Om likviditetsbehovet är större än tillåten checkräkningskredit ska tillgång till likviditet ske genom något av följande sätt:

- Intradagslimit
- Försäljning av räntefonder i likviditetsportföljen
- Tillfällig utökning av checkräkningskrediten
- Kortfristiga lån hos externa banker

Koncernkontosystemet med tillhörande tjänster

Västra Götalandsregionen upphandlar banktjänster genom ett centralt avtal som omfattar samtliga förvaltningar och majoritetsägda bolag. Verksamheterna får endast använda bankkonton som ingår i koncernkontosystemet. Eventuella undantag regleras i rutindokument. Finansverksamheten ansvarar för öppning och avslutning av samtliga bankkonton.

Koncernkontosystemet är strukturerat kring ett toppkonto med tillhörande underkoncerner och underkonton. Syftet är att samla likviditeten på toppkontot för att optimera användningen av

förvaltningarnas och bolagens samlade resurser. Underkonton används för att säkerställa korrekt redovisning och spårbarhet.

Toppkontot ägs av koncernbanken som fungerar som Västra Götalandsregionens interna bank. Underkontona utgör interna fordringar och skulder mellan koncernbanken och regionens nämnder, förvaltningar och bolag.

Strukturen för koncernkontosystemet, inklusive relaterade tjänster som bankgiro swish och kortinlösen, beslutas av finansverksamheten och beskrivs mer detaljerat i rutindokument.

Kortinlösen är en tjänst som krävs för att ta emot kortbetalningar och tillhandahålls via bankavtalet. Eventuella avsteg ska alltid föregås av ett beslut från finansverksamheten och beviljas enbart på grund av särskilda skäl.

Valutahantering

Enligt finanspolicyn ska finansverksamheten bedöma behovet av valutasäkring vid större betalningar i andra valutor än svenska kronor (SEK). Vid behov kan även konton i utländska valutor öppnas. Möjligheten att öppna sådana konton tillhandahålls genom det befintliga bankavtalet. Dessa konton inkluderas i koncernkontosystemet och beslut om öppnande av valutakonton fattas av finansverksamheten.

Kriterier för att öppna valutakonton är följande:

- Erhållna projektmedel i annan valuta än SEK som ska vidarebefordras till andra aktörer
- Frekventa betalningar i annan valuta.

Utbetalningar

Riktlinjen beskriver hur köp av varor och tjänster får betalas inom Västra Götalandsregionen. Det är därför viktigt att Västra Götalandsregionens verksamheter följer enhetliga principer och redan etablerade betalningsprinciper.

Verksamheterna ska följa upphandlade avtal, vilket innebär att inköp i första hand sker via e-handelssystemet och fakturering används som standardprincip. Betalningar kan i undantagsfall hanteras via internetbanken, i enlighet med rutindokument.

Leverantörsfakturor betalas via ekonomisystemet genom betalfiler som skickas till banken. Utbetalningar som inte grundar sig på en

leverantörsfaktura regleras i rutindokument för utbetalningsorder. För eventuell återbetalning till kund ska sådan hanteras i ekonomisystemets kundreskontra.

Löner och utbetalningar till privatpersoner sker via den upphandlade utbetalningstjänsten enligt bankavtalet. Ersättning för egna utlägg för arbetsgivaren regleras via lönesystemet. Det ska enbart ske om inköpen inte har kunnat göras via upphandlade kanaler.

Inköp med betalkort

Verksamheterna ska följa upphandlade avtal, vilket innebär att inköp i första hand sker via e-handelssystemet och fakturering används som standardprincip. Undantag kan dock förekomma, till exempel vid betalning för konferenser, licenser eller annonser via sociala medier som kräver kortbetalning.

Betalkort ska inom Västra Götalandsregionen endast användas i begränsad omfattning. Nedan presenteras de villkor som behöver uppfyllas för olika typer av betalkort.

Företagskort

Företagskort är ett kort där Västra Götalandsregionen står som betalningsansvarig på kortet.

Kortet får endast användas för att betala licenser och annonser på sociala medier när faktura inte kan skickas.

Huvudregeln är att resor och konferenser ska bokas och betalas via den upphandlade resebyrån. I vissa fall kan deltagande i konferenser betalas via utbetalningsorder och i undantagsfall kan företagskort användas för denna typ av betalningar.

Kortet ska begränsas beloppsmässigt och faktura på köpen skickas, det vill säga ingen direktdebitering sker på kontot. Den person som kortet är utställt på ansvarar för varje inköp som görs (inkl. underlag för redovisning) samt att kort och kortnummer förvaras på ett säkert sätt. Kortet/kortnumret får inte lämnas ut till eller användas av annan person.

Förvaltningschef/VD beslutar att företagskort utfärdas till utsedd person inom förvaltningen/bolaget som har till uppgift att hantera dessa inköp. Den anställdes namn står på kortet.

Det kan förekomma andra omständigheter som motiverar företagskort än ovanstående kriterier. Dessa omständigheter ska godkännas av finansverksamheten på koncernkontoret.

Handkassekort/förladdade kort

Handkassekort är förladdade kort som främst ska användas inom medicinsk rehabilitering där flera personer gör inköp. Det kan finnas andra skäl för att använda ett handkassekort, det ska då diskuteras med finansverksamheten. Kortet är inte personliga, men det ska alltid utses en ansvarig person för varje kort.

Kortet laddas av behöriga via en portal i Västra Götalandsregionen och beloppet dras från förvaltningens konto. Kortet fungerar som ett betalkort. Kontantuttag är endast tillåtet vid behov av kontant betalning.

Förvaltningschefen/VD beslutar om behov av handkassekort inom förvaltningen eller bolaget efter samråd med finansverksamheten.

Ordlista för riktlinje om banktjänster

Banktjänster

Finansiella tjänster som tillhandahålls av banker, exempelvis in- och utbetalningar, valutahantering och kortinlösen.

Checkräkningskredit

En kredit kopplad till ett bankkonto som kan användas för att täcka tillfälliga underskott.

Fordringar

Ekonomiska krav på betalning, till exempel en faktura som en kund ännu inte har betalat.

Intern kontroll

Rutiner och processer för att upptäcka och förhindra brister eller oegentligheter i ekonomiska transaktioner.

In- och utbetalningar

Transaktioner där pengar antingen tas emot (inbetalningar) eller betalas ut (utbetalningar).

Koncernkontosystem

Ett centraliserat system där alla bankkonton i Västra Götalandsregionen är kopplade till ett gemensamt toppkonto för att effektivisera likviditetshanteringen.

Kortinlösen

En tjänst som gör det möjligt att ta emot kortbetalningar via upphandlade betalningslösningar.

Likviditet

Tillgången på pengar som används för att täcka löpande kostnader och betalningar.

Likviditetsprognos

En beräkning av framtida in- och utbetalningar för att säkerställa att det finns tillräckligt med likvida medel.

Toppkonto

Det överordnade kontot i koncernkontosystemet där Västra Götalandsregionens likvida medel samlas och summeras från samtliga underkonton.

Underkonto

Ett konto inom koncernkontosystemet som används för att säkerställa korrekt redovisning och spårbarhet för olika verksamheter.

Valutahantering

Hantering av transaktioner i utländsk valuta inklusive valutasäkring och valutakonton.

Återbetalning

När en inbetalning har varit för hög eller felaktig och pengarna betalas tillbaka till kunden.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Annelie Mogensen, (annas14), Finanschef

Granskad av: Anna Maria Koutsikouri Bergström, (annko5),
Analytiker

Godkänd av: Regionstyrelsen, (RS),

Dokument-ID: RS8631-1454170937-70

Version: 1.0

Giltig från: 2025-03-25

Giltig till: 2029-03-25